

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnosti v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.
Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naše napredovanje.

Da se nam godi pod sedanjem vlado dobro, tega nam ne more nihče reči. Kar nas čuti slovenski, vsi nosimo še prej kakor slej jarem tujca na svojih ramenih. Kamor nas koli kličeo, povsodi nas ogovorijo v tujem jeziku in nekam mrzko jim je pri srcu, ako jim je kje treba slov besede.

Prijetno to ni, pa tudi prav ni, saj ne vemo, če nam izmanjka, kendar se vpraša za dolžnosti, le ene. Komur pa se naloži enako breme, njemu pač gredó potlej tudi enake pravice. To, kakor pravimo, bila bi pravica, toda pri nas je ni doslej in težko, da še bode kmalu. Krivica je že prestara. svoje korenine je zarila v vse očitno in malo, da ne že tudi v vse družbinsko življenje. Težko bi jo torej izrula celo vlada, ki bi nam bila prijazna, na tako bomo pa še dolgo čakali.

Vse eno pa nas to ne overa, da ne terjamo še vedno svojih pravic in jih na zadnje tudi ne dobomo. Po času, prav po času se nam sicer odvija klobič — dolgo hlapčevanje, toda na zadnje bode ga vendar-le konec in slov. ljudstvo stopi takrat veselo naprej, na stran drugih, kakor brat na stran brata. Srečen, kdor to učaka!

Z ozirom na to pozdravljamo veseli novo uredbo barona Pražaka, ministra za pravosodje. Kakor vedó slov. listi, so namreč ravnokar gotove slov. tiskovine ga c. kr. sodnije. Na poselje g. ministra jih je priredil g. J. Kočevan, predsednik c. kr. dež. sodnije v Ljubljani. Njih število dosega 200 in se dobé v drž. tiskarni na Dunaju.

Na tiskovinah samih že le ni Bog več, kaj, da-si so g. predsednika stale obilo truda. Tem več pomena pa je v njih posledicah. Kakor po vseh uradnjah, tako je tudi pri sodnijah obilo reči, ki si ostanejo enake. Ako je torej njih oblika enkrat gotova, ostane lehko za vse enake slučaje tista, druge spremembe ni treba

v njih, kakor da se zapiše va-nje drugo ime, drug kraj itd. Če se tedaj natisne taka oblika, rabi se lehko povsodi in pri vseh enacih slučajih. Časa in truda se pa tako prihrani veliko.

Kar se tiče nemškega jezika, imajo c. kr. sodnije že zdavna take oblike tiskane in pravi se jim „tiskovine“, slovenskih pa doslej ni bilo. Ako so hoteli tedaj pri kaki sodniji izdati kaj slovenski, treba jim je bilo pripravljati si te oblike z nova ter so si jih tudi seveda le pisali. Da si tega truda niso z lehka kje naložili, to si človek lehko misli in to je bilo po večjem krivo, zakaj da so se s tako silo otemali tudi pri sodnijah slov. jezika.

Truda, če ga ni skrajna sila, si ne nalaga nihče rad, potem pa koliko jih je bilo zmožnih za to? Še naši domači sodniki bili bi imeli z njimi svoje težave, saj so se izucili samo v nemškem jeziku, drugi, n. pr. nemški pa bi že celo ne bili v stanu si jih napraviti, ko bi bili tudi za to imeli voljo. Govoriti kak jezik pa pisati ga — to je dvoje reči, ki ne greste v eno šako.

Odslej pa je konec teh težav in nobena sodnija ne bo imela več izgovora, da ne more v slov. jeziku razpravljati svojih poslov. Treba bode tej gospodi samo znati slovenski, visoki vladci pa, da nam ne pošilja več mož, ki ne znajo jezika, kakor ga govori ljudstvo. Oboje terja pravica in če kje, pri sodnijah se naj ne bije pravici v lice!

Cesar smo pri tej novi uredbi g. ministra posebno še veseli, pa je to, da vidimo pri vladni, vsaj kar se tiče tega ministra, dobro voljo, postati tudi slov. ljudstvu pravični, nikakor pa si ne obetamo, da bode povsod gospodi, kakor jo imamo pri naših sodnijah, na tem migljaju g. ministra že dovolje, naj se poprime bolj in bolj slov. jezika pri svojih poslih. „Navada je železna srajca“, pravi star pregovor in tako sleči je potlej že težava.

Slov. ljudstvo še ima doslej visoko spoštovanje do gospiske in sodnije pri tem niso zadnje. One bodo pa še pri njem prišle tem-

bolj v spoštovanje, čembolj bode videlo, da jim je pravica prva, ne pa nemška ali laška beseda. Več in prej ko se bode torej v c. kr. sodnjah govorilo in pisalo s slov. ljudstvom v slov. jeziku, večje bode tudi zaupanje ljudstva do njih.

Malo iz tega ne bo koristi in za to sodimo, da so te slov. tiskovine v resnici za nas — napredovanje.

„Črna vojska“, nje namen in sestava.

(Konec.)

Črnovojniški pregled. Črnovojniški pregled je nekak pregledni zbor črnovojnikov, na katerem se bo določilo, v koliko da je ta ali oni za črno vojsko še sposoben. Pregled se bo pričel takoj, ko se sklicana črna vojska zbere. Ondi se bo vsakemu določilo bodoče črnovojniško službovanje ali se bode namreč porabil za nadomestnika pri brambovcih ali stalni armadi, ali pa za posebna dela na bojnem polju. Pregled bo ondi, kamor se bodo črnovojniki sklicali. Načelno mora vsak črnovojnik ondi zadostiti črnovojniški dolžnosti, kjer je stalno naseljen, če ni v drugi polovici države doma. Tisti ogerski podaniki pa, ki so stalno tukaj naseljeni in tisti avstrijski podaniki, ki so pod krono sv. Štefana bodoče stalno bivališče našli, lahko v svoji novi domovini zadosté črnovojniški dolžnosti, ako niso določeni za nadomestnike v stalni armadi, pri brambovcih, ali pa pri oboroženih izgrednih črnovojniških batalijonih. Kdor je za nadomestnika odločen, mora pa v svojo prvotno domovo in se ondi v svoji občini oglasiti.

Prisega. — Takoj po dokončanem pregledu bodo tisti črnovojniki, ki so se za ka-koršnje koli delo določili, prisegli. Pred prisego prebere jim častnik, ki je bil član pregledovalne komisije, vojne postave v maternem jeziku in jih razloži, na to pa zbrani kot črnovojniki prisežejo.

Razdelitev črnovojnikov. — V stalno vojsko in k brambovcem se bodo uvrstili: Vsi tisti vojaški izobraženi črnovojniki, kateri so bili svoje dni v stalni armadi začasno oproščeni ali pa predčasno domu spuščeni; dalje vsi po 19 let stari, ki še niso vojaškemu naboru podvrženi in konečno taki, ki so bili pri poslednjem naboru kot preslabi zvrženi. Najskrajna meja starosti za uvrstitev med stalno armado ali brambovce določena je do spoljnega 34. leta, če se kaj izrednega ne določi kasneje.

Za izgredne batalijone črnovojniške se bodo jemali le ljudje prvega nabora. Kar bi jih preostalo, t. j. kar bi se jih pri izgrednih batalijonih ne moglo porabiti, prišteli se bodo k teritorijalnim batalijonom. Tisti preostali iz prvega nabora pa, ki so posebno dobro izvez-

bani v streljanju, se bodo tudi kar naravnost poljskim kompanijam lahko pridali.

O črnovojniških prostovoljcih. — Osebe, katerih črna vojska že več ne veže, pa so še trdne in vojaški izobražene, lahko prostovoljno vstopijo v črno vojsko. Priti morajo k pregledu, kjer se zavežejo, da ostanejo črnovojniki, dokler bo črna vojska pod orožjem.

Ali bo dobil črnovojnik odpust?

Odpust se bo delil iz službenih ozirov, kjer bi bilo preveč ljudi v črno vojsko poklicanih, ali če bi se določeno število enega oddelka zmanjšalo, ali če bi črne vojske za nekaj časa ne bilo potreba ali pa tudi v posebnih zasobnih zadevah. V poslednjem slučaju se bo odpust dajal prav izjemoma, kadar bo že poslednja sila.

Črnovojniki, kadar bodo na odpustu, dobili bodo odpustne certifikate.

O razpuščenju črne vojske. — Črna vojska se razpusti ali deloma z ozirom na posamične kronovine, ali pa splošno po celi državi, ako odpade povod, zarad katerega se je sklicala pod orožje. Ako se je sklenil mir, se črna vojska takoj razpusti. črnovojniška dolžnost pa ne mine že z dnem, kadar se je črna vojska razpustila, temveč še le tedaj, kadar se črnovojniki z dotednimi certifikati stalno odposte iz črne vojske.

Gospodarske stvari.

Čebul ali luk.

Čem trja je za denar, tem več poti je kmetu treba, da si pride do njega. Vsled tega skuša in vpeljuje novih reči v svoje obdelovanje ali pa vzboljuje in kolikor more, povzdiuje svoje doslenje pridelke.

Precejšnje število naših bralcev se peča s sajenjem čebula ali, kakor se mu pravi na spodnjem Ptujskem polju, luka. Le-tu se ga pridela tudi največ in najbolji je tu tako, kar se tiče velikosti, kakor tudi, kar se tiče okusnosti.

Čebul raste le na osojnih, prhkih, lehkih njivah in ne mara za sveži gnoj. Tudi plevel mu ne ljubi in treba ga je z vso skrbjo pleti izmed mladih rastlinic čebula. Polje se pravljata za-nj na raznih krajih po raznih načinih, vendar pa je menda še najbolje, da se sadit v zemljo, ki se obdela, kakor na vrtih.

Pravimo: „sadi“, kajti ako se hoče že prvo leto rabiti ali spraviti v denar, ne velja sejati le semena. Iz semena priraste le droben čebul, tak, ki ni za to, da se postavi na trg ali pelje na sejem. Pač pa daje sadike za drugo spomlad. Le-te se sadé v vrste 5 do 7 centimetrov druga od druge in to v kacih 5 centime-

trov globoke brazde. Vrste pa ležé vsaksebi blizu do 20 centimetrov.

Kedar so sadike pognale kali, treba je pleti plevel izmed njih, da jih ne vdusi in tako skazi celo delo. Kaže pa pleti z roko, k večjemu se lehko poslužiš plevke ali železa, ki ti ga napravi lehko vsak kovač, da ga je le enkrat pri kom videl.

V časih se čebulu zel natere, da dozori poprej, vendar pa tega ni treba, kajti tista se nagnе sama, brž ko je blizu dozorela.

Spravlja se zoreli čebul le o suhem vremenu. Zel in koreninje se odreže, čebul pa pusti nekaj časa na solnec, da ovene, potem pa se razloži po tleh v škednju ali enaki shrambi. Ako postane kateri mehek, tega je treba odbrati, da še ne okuži drugih.

Drobni čebul ali lukec odbere se koj na njivi ter shrani posebej, da se posadi druge spomladi. Kar pa je debelega, za tega pa je najbolji — dober kupec. Prejšnje čase so naši poljanci skupili lepega denarja za nj in lehko si jih videl na vseh sejmih po Štajarskem, Kranjskem, Koroškem in še dalje so se vozili na svojih dolgih vozih, pokritih s prti na obročih. Sedaj se je tudi ta kupčija nekaj skrčila, vendar pa je čebul naših poljancev še zmirom na dobrem glasu.

Snaga v kurjih spalnicah.

Kure ali kokoši so človeku kaj koristne in težko katera domača perjad mu še služi v toliki meri, kakor neznatna kura. Jajca, meso in celo perje spravi pridna gospodinja v denar, pa tudi za domačo hišo ji pride vse to prav.

Tedaj pa lehko vemo, da vsaka gospodinja tudi skrbi za kure, naj bi se ji tembolj obnesle. Snaga pride pa tudi kuram prav in posebno zdaj spomladi je čas posnažiti kurje spalnice ali „grede“. Vse blato se naj odpravi iz njih, tudi to na ralicah, na katerih sedé, potem pa se tla z vapnom pobelijo. Prav je, ako se primeša vapnu nekaj karbolove kislino, to pa za to, da se vkonča mrčes, ki se je zaredil čez zimo.

Gnjezda se istotako naj osnažijo in z novo slamo ali pa s senom napolnijo. Dobro je vanko djati belo jajce, iz porcelana ali tudi iz lesa. Tako gredó kure rajše va-nje nest, ako imajo tak „podložek“.

Sejmovi. Dne 2. maja v Celju in na Hajdinju pri Ptiju, v Apačah, v Mariboru, pri sv. Filipu pri Kozjem, pri sv. Barbari v Halozah, pri sv. Treh kraljih v Slov. goricah, na Muti, na Ljubnem, v Lipnici, Trbovljah, v Veržeju, in v Velenju. Dne 3. maja pri sv. Križu na Murskem polju, na Črni gori in v Selnici za Dravo. Dne 4. maja pri sv. Trojici v Slov. goricah, v St. Juriju na juž. žel., v Lučah, v Stradnu, v Vidmu, Slov. Bistrici, na Ptiju in v Svičini.

Dopisi.

Iz Ptujskega okraja. (Vesel večer.) Veselica na belo nedeljo, katero nam je predila Ptajska čitalnica v Narodnem domu, se je vrlo dobro obnesla. Privabila si je mnogo izbornega občinstva iz Ptuja, zastopnikov iz domačega okraja in drugih nam prijaznih mest in trgov. Slavna vojaška godba c. kr. 47. pešpolka je z izvrstnim svojim sviranjem začela navdušenje poslušalcev, ki je trajalo od prve do zadnje točke. Vsa slava našim čast. pevkom in pevcem! Zopet so pokazali, da je slovenska pesem mogočna in globoko v srce segajoča. Samospevi, mešani in moški zbori, vsi so bili dobro vajeni in hvalevredno prednašani. Živahan ples po koncertu je trajal prav dolgo. Slava in hvala izvršiteljem in prirediteljem te veselice!

Več poslušalcev.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Nabira. Prošnja.) Za B. Raičev spomenik so nadalje darovali ti-le č. gg.: Jak. Hanžič, žnppnik v Apačah 2 fl., g. dr. J. Lešnik, odvetnik pri sv. Lenartu 2 fl., Karol Wenger, c. kr. okrsodnik pri sv. Lenartu 1 fl. 50 kr. Po 1 fl. so darovali: Jož. Flek, dekan v Jarenini, Ciper. Mat. Klobasa, žup. pri Negovi. Marko Stuhec, kaplan v Jarenini, Marko Niedorfer, kaplan v Apačah, Alfons Šket, trg. v Dramljah. Neimenovan pri Negovi 55 kr., Ant. Fišer, žup. pri sv. Jakobu 50 kr. Po 20 kr.: Rad. Kurnik, organist pri sv. Lenartu, Josip Jagrič Drvanjski. Po 10 kr.: Al. Poš, orglavec pri sv. Ani, Fr. Kurnik, kmetski sin v Gasteraji. Skupaj 13 fl. 15 kr., popred že 10 fl. 90 kr. Vse skupaj 24 fl. 5 kr. — Pri tej priliki prosim vse one, ki se še bodo naročili na mojo knjigo: „Jugoslovani v zlati Pragi in slavnem Velenogradu“ (naročnina se pošilja k sv. Ani v Slov. gorice, pošta Mureck, cena 50 kr.), naj priložijo kak mili darček tudi za spomenik dike slovenske B. Raiča, kakor so to že nekateri storili. Potem potu upam še mnogo milih doneskov; za vsak vinar vam, ljubi Slovenci, bodovali hvaležni. Vsem dosedanjim darovateljem pa se v imenu odbora prav iz dna srca zahvaljujem za obilne doneske. Bog Vam povrni enkrat nad -- zvezdami!

V. Vakaj.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Marsikaj.) Z veseljem moram poročati, da se je tukaj pri nas prva kop po goricah uže do Jurjevega povsodi izgotovila, in to zarad tega z veseljem, ker še nobeno leto, kar pomnim, nismo imeli skozi prvo kop tako ugodnega vremena, letos pa, hvala Bogu! ni niti jedno uro dež, ali kaka druga vremenska nezgoda kopačev mudila. Sicer smo se nekoliko bali, in si govorili, kedaj bomo skopali, ko je začelo dne 13. sušca snežiti. Snežilo je celi teden zmirom naprej ter smo že več, kakor obilo snega imeli. Upali smo sicer, da

bode kmalu prišel gorak jug in nam sneg v vodo spremenil, toda temu ni bilo tako. Jug ni prišel in tako je moral sneg od solnca še drugi tjeden kopneti, predno se nam je spravil izpred oči. Torej smo še le dne 28. sušca kopati začeli, in zdaj je delo šlo zavoljo lepega vremena, kakor sem že omenil, urno izpod rok. Posebno hitro so še pa oni viničarji skopali, kateri so imeli iz Prekmurskega najete kopače. Le-teh revežev je, kakor vsako leto, tako tudi letos v prav obilnem številu došlo v Radgono na trg, kjer so na delo čakali. Tje gredó tedaj viničarji in si jih izberejo, kolikor je kateremu draga, ta deset, drugi petnajst, tretji spet več ali manj, in hajdi ž njimi domov. Bral sem slučajno v graški „tagespošti“, da je dopisnik iz Radgone imenoval to izberanje kopačev na trgu „sejem s sužnji“. No, to bi mu skorej poresničil, kajti reveži od jutra do poznega večera v težko delo vpreženi, in še pri tako slabem živežu, so skorej le res pravi sužnjiki. Da bi se nekoliko okrepčali za težko delo, dobivajo na dan po dvakrat one narejene žganjice, katera ima tukaj pri nas razna imena, kakor n. pr. bukovica, kožuhovica in Bog si ga vedi, kako se še vse drugače imenuje, toliko je pa gotovo, da si ubogo ljudstvo s tem strupom zdravje spodkopuje. Ne smem pa reči, da bi povsod to čmigo dobivali kopači, o kaj še, so še tudi izjeme, kjer delavci dobodo prave naravne pijače, da si onemogle ude pokrepčajo. Torej dosti tega, drugokrat se budem pa spet oglasil, gospod urednik, ako vam bo ljubo. Za zdaj nimam več; da bi kaj o letini pisal, to še zdaj ni mogoče, ker še zarad suše vse nekako dremlje, nič ne more prav kaj zeleneti. Tudi trta po vinogradih se jako počasi giblje. Uzrok temu bo vendar pač to, da je trta po zimi pa le nekoliko pozebla. Dal Bog, da bi ji le ne škodovalo veliko!

Iv. D.

Od Št. Jurja ob juž žel. (Občni zbor „Cesarjevič Rudolfovega sadjerejskega društva za Spod. Štajarc.“) [Dalje.] Dalje obravnava, kako je drevesca saditi: kam jih saditi, koliko metrov narazen naj jih sadimo. Govornik tu omenja, da se dostikrat zasadi sadovnik pregosto in priporoča jablane, hruške, črešnje po 10 metrov narazen; orehe, kostanje pa 15 metrov narazen saditi; češljje pa se smejo nekoliko bolj skupaj saditi. Sadi pa naj se kakor prostor dopušča ali v podobi širjaka (kvadrata) ali pa v podobi enakostranskega trikotnika. Kako se prostor za sajenje zmeri, nam je govornik pokazal z vrvico na šolski tabli prav razločno. Drevje, katero je zasajeno pregosto, roditi slabši sad, ker eno drevo jemlje redilne tvarine iz obližnje zemlje drugega, pa tudi zrak in solnce ne moreta do posameznih na pregosto nasajenem drevju. Jame je dobro kopati vsaj 3 mesece prej, predno se

sadi in sicer navadno po 1 met. globoke in $1\frac{1}{2}$ metra široke, če pa je zemlja slaba, naj se kopljje še globeje in širje. Jama naj se potem do $\frac{3}{4}$ zasuje z mešanim gnojem (kompostom), potem se še le drevo gori posadi, a predno pridejo drevesa v jame, naj se potaknejo po jamah koli, katere je dobro na v zemljo segajočem koncu nekoliko ožgati, da ne gnijijejo tako hitro, ali pa s terom namazati. Ker se tu in tam nahajajo brezvestniki, ki razven drugih reči še celo kole od dreesec kradejo, priporoča govornik, kjer bi to potrebno bilo, da se na špičastem koncu, ki sega v zemljo, povprek prideje desčica, ki se potem v jamo zasuje ter brani kol izdreti iz zemlje. Govornik na dalje obravnava: Kedaj naj se drevesca sadé? Drevje naj se sadi in presaja takrat, ko drevo počiva, ko se ne preteka sok po njem. Kakšna drevesa naj sadimo? Drevo, katero mislimo vsaditi, naj bode zdravo in dobro koreninasto. V suhem poletju naj se drevesom priliva, a ne prav pogosto in po malem; bolje je drevesu dobro priliti in ga potem nekaj časa zopet pri miru pustiti. Drevo naj se h kolu priveže najbolj s slamo in sicer pod krono, pri tleh in na sredi; če je pa drevesce vetrui razpostavljen, ga je pa dobro tudi v kroni privezati, da ga veter ne zlomi in sicer naj se priveže v podobi ležeče osmice. Da jih zajec ne ogloda ali jim mrčes ne dela kvare naj se drevo ovije s slamo ali namaže z apnom. Ko je govornik še preračunil vrednost sadnega drevesa, sklepa svoj spodbndljiv in podučljiv govor z iskreno željo, naj bi se Spodnje-Štajarcu v obilosti oklenili „Cesarjevič Rudolfovega društva“, katero si je tako plemenito nalogo naložilo; po marljivem delovanju bode postala naša „zelena“ Štajarska res pravi sadunosni vrt v blagor in veselje njenih marljivih prebivalcev. G. predsednik Ipavic, ki je med tem časom nazaj prišel in predsedništvo sam prevzel, se je g. govorniku toplo zahvalil, kar je z gromovitim odobravanjem med navzočniki odmevalo.

(Konec prih.)

Od sv. Lenarta v Slov. gor. (Posojilnica.) Na povabilo deželnega poslanca dr. Radaja se je lansko jesen mnogo rodoljubov Št. Lenartskega kraja pri sv. Lenartu izbralo, kateri so sklenili, za Št. Lenartski okraj posojilnico z neomejenim poroštvtom osnovati. Prististem zboru so se navadne pravila sprejela, tudi odbor je zvoljen bil. Ta odbor obstoji iz ravnatelja in iz sedem udov. Tačasni udje so: ravnatelj Matija Polič, posestnik pri sv. Lenartu, odborniki: Peter Mesarec, posestnik pri sv. Jurju in predsednik okrajnega zastopa, Jan. Krautič, posestnik pri sv. Jurju, Janez Strah, župnik pri sv. Rupertu, Anton Vogrin, posestnik iz Porčiča. Za računskega pregledovalca je izvoljen dr. Anton Suhač, župnik pri sv.

Ani, in za njegovega namestnika Franca Ješofnika, posestnika iz spodnjega Porčiča. Ta zadruga je z dovoljenjem c. kr. okrožne kot trgovinske sodnije v Celju od 15. aprila 1887 štv. 1759 v zadružni zapisnik vbelježena, in bode svojo delovanje v petek 6. maja v hramu ravnatelja Matija Polič-a pri sv. Lenartu začela. Povabijo se tedaj vsi rodoljubi, to posojilnico podpirati, da bo kmalu na trdne noge vstopila. Bog daj dober uspeh!

R.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V torek dne 26. apr. obhajal je maršal c. kr. vojne nadvojvoda Albreht šestdesetletnico svoje vojaške službe. Na večer poprej mu je 450 vojaških godev naredilo podoknico. Svitli cesar so bili vpričo pri tej veliki godbi, pa tudi v torek pri veliki paradi zunaj Beča na Schmelzi. — Isti den se je začela v drž. zboru razprava o državnem proračunu. Ta razprava bode dolga in tudi huda vojska, dobro, da bodo gg. poslancem le besede za orozje. Primanjka pa letos najmanj za 67 milj. goldinarjev. — V gosposki zbornici je vit. Schmerling malo opravil s svojim govorom proti ministru Pražaku, odsek so sicer izvolili, ki naj presodi ministrovemu odredbo, sicer pa so visoki gospôdi srca ostala mrzla. — Graderc je imel te dni posebno srečo. Najprej so imeli tam krčmarji shod ter so ugibali, kako bi se njim kaj pomoglo, za njimi pa so sešli možje, v čijih rokah so hranilnice, kar jih imamo na Štajarskem in na zadnje je praznovalo še štaj. obrtno društvo svojo 50letnico in se je nje še obrtnikov iz sosednjih dežel vdeležilo. Miše nismo ni čuli ni brali, da bi bili le-ti kaj posebnega uganili. — Slov. kmetje ne poznajo še prav „bauernbunda“, sicer bi mu ne sedali na limanice ter bi ne pristopali va-nj. Možje ki so temu društvu na čelu, so zagrizeni nemčurji, to bi že samo slov. kmetom lehko odprlo oči. — V Goričah v slov. Zili je v noči veliko-nočne nedelje 27 hiš, še več pa drugih poslopij zgorelo do tal. Škode je za 170.500 gld. Vrli „Mir“ nabira za pogorelce milih darov, tudi „Slov. Gosp.“ rad vzprejme, ako mu čejo čast. bralei kaj poslati za nesrečne rojake. — V Ljubljani imajo sedaj večkrat slov. gledišče, to pa v čitalnici; v nedeljo dne 1. maja bode pa tako v Kamniku. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se izgodilo enako tudi kje v katerem naših mest ali trgov? — Pri porotnih obravnovah v Gorici so tudi slov. možje, le-ti se zglasé, kadar jih pokliče predsednik, kakor ni drugače mogoče, s tem, da rekó: „Tukaj“. G. predsedniku in drugim lahončicem pa to ni po volji ter bi radi, da odgovoré naši možje po laški. Oj napetnosti! — Prihodnjo nedeljo imajo v Dornbergu pri Gorici vinsko razstavo. Letos se jim

obnese ona javaline bolje, kakor lani, kajti leto 1886 je bilo po Primorju za vino dobro. — Drž. obrtna šola se začne že letos jeseni. Mestni zastop terja, da bode poduk na njej samo lašk. Ako pa ostane vlada mož beseda, bode poduk tudi slovensk. — Buzet, malo mesto v Istri, ima večino hrvaških prebivalcev, a doslej je bil zmerom obč. zastop v rokah peščice lahončicev; pri volitvah, ki se vrše te dni, pa zmaga menda po vseh razredih hrvaška večina. Kar se tiče skupnih stroškov našega cesarstva, mora jih nositi nekaj naša, avstrijska, nekaj pa ogerska skupina dežel. Kakor stojé sedaj stvari, plača jih naša skupina 68·6, ogerska pa 31·4 %. Tako ostane še tudi za prihodnjih deset let. Pravica to ni, pa ni se doslej dalo drugače. Prav bi bilo, da plača naša 66, ogerska pa 34 % toda Ogri imajo trdo glavo.

Vunanje države. V Bolgariji še je vse v starem redu ali bolje neredu, kajti vlada še stoji sicer na nogah, toda pripravlja se veliko rok, da ji jih izpodbije, čem prej bo mogoče. Ubogo je pri tem le ljudstvo, za katero se puli sedaj ta, sedaj druga stranka velikašev. Vlad primanjkuje denarja a hvali se sedaj, da ima na Angleškem za-nj že trdnih obljud. Trezen človek nima v to hvalo veliko vere. — Srbija ima sedaj svoj križ z ministri, ker so si navskriž. Nekaj jih gleda k nam v Avstrijo, nekaj pa gori na Rusijo, kralja pa ni volja dati jim slova, najbrž za to, ker nima drugih, da bi se na-nje zanesel. Denarja tudi tam pomanjkuje vlad. — Rusija kupuje veliko moke in ovsa. Svet si to tako razлага, da se ona pripravlja na vojsko. Mogoče, toda ni potreba, da si razlagamo tako ono nakupovanje, saj ima Rusija veliko vojakov v orožju in tem je treba jesti, če trdi ni vojske. — Bismark kaže sedaj sv. Očetu in torek katol. cerkvi prijazno lice. Možu, kakor je Bismark, hodi pač za veliko stvar, če se tako prelevi ter se iz sovražnika prenapravi skoraj čez noč v zagovornika sv. cerkve. — Veliko hrupa je nastalo te dni v nemških in francoskih listih. Nek Schnaebele, v francoski službi, je bil par stopinj na nemško zemljo, v Alzacijo, stopil, v tem pa ga je nemški redar hotel dati v zapor, toda mož je zbežal nazaj na francoska tla. Vse eno pa so nemški redarji stopili za njimi ter so ga ujeli, češ, da je ščul alzacijske vojake, naj bi jo potegnili na Francosko. Doslej še ni znano, kaj je hilo na tem resnice, batí pa se je bilo, da bode to uzrok — vojske. Tako bi tudi že gotovo imeli, ko bi ne bilo na obéh stranéh strahú. — Angleška kraljica nosi že blizu 50 let kraljévo krono a v tem času se je katol. Ircev hudo godilo. Nič manj kakor poldrugi milijon jih je gladú pomrlo, poltretji milijon pa so jih iztirali s posestev in do celih štirih milijonov se jih je izselilo, največ v Ameriko. To je grozno.

— V Madridu, glavnem mestu Španije, je nekdo hotel poslopje ministra javnih naprav z dinamitom izpustiti v zrak, k sreči pa so ga še poprej zalotili. Francoskega maršala, Bazaine, pa je ranilo tam neko človeče z bodalom. — V Italiji se vzdiguje čedalje več mož, ki tirajo, naj kralj Umberto napravi s sv. Očetom mir. Nasvetov za-nj je več, toda doslej še noben ne ugaja. — Novi poveljnik ital. vojske v Massauah, general Saletta, terja več vojakov, sicer ne more ugnati sovražnih čet. — V Egiptu so sedaj Angležani kolikor, toliko gospodje, domačim prebivalcem dene pa težko, da dajo kaj radi tujcem drž. službe. Človek jim ne more te nevolje jemati v zlo.

Smešnica 17. „Kaj“, pravi lovec v necem društvu, „kaj si če človek, ako se mu izgodi, kakor tovnej meni! Bil sem na lovju in sreča hoče, da se kmalu pokaže pred menojo velik zajec. Jaz hitro namerim na-nj puško, a v tem hipu skoči zajec na mojo puško ter me pogleda v oči. Jaz nekam zmočen izprožim, puška poči in hajdi zajec doli z nje za šretlji! Naglo jih pobere, še predno so padli na tla ter mi jih prinese nazaj v gobcu. Za tem se pa izpusti v šumo in nisem ga več videl.“

Razne stvari.

(Pismo našega prevzv. knezoškofa iz Lurda.) Denes 28. aprila zjutraj je došel vlč. g. kanoniku Kosarju sledeči list, pisan v Lurdru 24. aprila ob 11. uri predpoldnem: „Brez vsake nezgode, pri najlepšem vremenu došel sem včeraj (soboto) ob 4. popoludne v Lourdes. Denes sem bral ob 8. uri v baziliki pri velikem altarju sv. mešo za celo škofijo; jutre (ponedeljek) jo bom bral v kripti, in v torek zjutraj se vrnem od tod. Najlepši pozdrav vsem in vsakemu! Jakob Maksimilijan, knez in škof“.

(Častiti duhovščini.) Z denešnjo številko dobodo čč. gg. naročniki „Slov. Gosp.“ popravek neke pomote, ki se je bila vrinila v direktorij. Priredil se je tako, da ga bodo lehko deli na dotičnem mestu v direktorij.

(Vabilo.) Ptujsko in Ormuško okrajno učiteljsko društvo priredite dne 4. maja t. l. k sv. Marjeti pod Ptujem majniški izlet, h kateremu vse sosedne učitelje, tovariše, čč. gg. duhovnike in druge prijatelje presrečno v udeležbo vabite. Dnevni red je sledeči: Ob 11. uri predpoldan sv. maša — po maši zborovanje. Ob 1. uri popoldan obed (kovert 50 kr.) — po obedu prosta zabava s petjem, godbo in plesom. Udeležitelji obeda naj naznanijo to vsaj dva dni prej gospodu učitelju Božidarju Weinhardu pri sv. Marjeti — pošta Možganci. Odbor.

(Občni zbor.) Slovensko katol. polit. društvo „Pozor“ ima v petek, dne 6. maja t. l. ob 11. uri dopoludne, občni zbor v Narodnem domu s tem-le dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajni predlogi in razgovor o njih. K zborovanju društvenike uljudno vabi za odbor Dr. Ploj.

(Nov župan.) Kar smo znali, to se je tudi izgodilo: V Škoffji vesi je župan g. France Okorn. Obč. svetovalcev je sedaj šest in so vsi vredni tacega župana. Kakor ve „D. W.“, terjali so ti možje, da se od njih naj vzame nemška presega. Da je bila to želja Celjske gospode, ki je bila pri tem činu za botra, to znamo, ali, da bi slovenski možje terjali tako bedarijo, to le verjame, kdor pozna revčke.

(Posojilnica.) Pri sv. Lenartu v Slov. goricah začne dne 6. maja svoje delovanje, to pa v hiši g. načelnika Mat. Poliča, vel. posestnika in tržana pri sv. Lenartu. V odboru so najodlični možje tega okraja in za to ni droma, da mu bode njeni delovanje na veliko korist.

(Društvo sv. Vincencija.) Kakor smo tovnej poročali, se je tako ustanovilo za notranje mesto Maribora. Ono še torej le začenja, srečniša pa je Ljubljana, kajti tam ima že takoj društvo lastno hišo in lepo kapelo ter že nabera denar za povečanje svoje hiše. Kedaj pa bode to še v Mariboru?

(„Zabavisce slov. otrokom.“) Tako je spisal Anton Funtek, izdala pa ga je „Narodna šola“ v Ljubljani. Zvezek šteje 56 strani in stane 25 kr. brez pošte. Mi ga priporočamo starišem, ki imajo več malih otrok, katerih že zna eden ali drug dobro brati. Igre so v njem vseskozi nedolžne in prav za otroke, za-nje je treba le malo poduka. Otrokom naše slov. gospode služi pa še kaj dobro.

(Nezvestoba.) Martin G., posestnik na Malem kamenu, šel je uni dan iz Rajhenburga a na poti je stresel iz žepa mošnjo, v kateri je imel kacih 130 gld. Mošnjo so sicer neki fantje našli, toda nazaj je niso dali, ampak so si denar med sebe razdelili, 20 gld. pa zapili. To je grdo.

(Petrolej.) V Medjimurju so na Selnici našli, kakor se govori, izvirek petroleja. Domači ljudje pa so ta izvirek že dalje časa poznali, ter so si va-nj po petrolej hodili. Tako piše „Medjimurje“, list, ki piše v duhu Madjarov.

(Neprevidnost.) Fr. Zafošnik, posestnik v Brezulah, je une dni izgubil otroka po nesreči. Dete se mu je v potoku, ki ima navadno težko, če čez pedenj vode, potopilo. Kriva pa je tega menda le neprevidnost starišev.

(Železnica.) Zadnjo soboto sta malo pred Mariborom trčila dva tovorna vlaka skupaj. Druge nesreče pa ni bilo, kakor da se je nekaj vozov zdrobilo. Škode je za kacih 3000.

(Novo društvo.) Dr. A. Maly, mestni zdravnik v Mariboru, sklical je uno večer nekaj mož v posvetovanje, je-li ne kaže ustanoviti društva, česar skrb bi bila iz nemščine iztrebiti tuje, nenemške besede. Tujk, nenemških besed ima sicer nemški jezik, kakor se piše sedaj, v resnici preveč; skorej pri vsaki tretji besedi že naleti človek na tujko, človek pa vse eno dvomi lehko, če je ta naš zdravnik mož za to opravilo. Česa se vam vsega ne loti zdravnik, ako trobi v nemški rog!

(Nov top.) V Essenu na Nemškem se izdeluje top ali kanon, ki tehta 2800 centov. Dolg je 16 metrov in blizu 5 centov smodnika bode treba, da se ustrelji iz njega. Pravi se, da bodo zatem izdelali še top, ki bode težek za ravno 300 centov.

(Goljufija.) J. Novotny, krojač v Mariboru, bil bi po necem človeku, ki je še mlad umrl, rad nekaj denarja dobil. Zato je naredil si pismo, po katerem bi mu bil uni toliko in toliko denarja v dar poklonil. To pismo pa je spravilo njega, njegovo ženo, očeta in delalca za več časa v ječo. Vse, kakor so hoteli, kajti vse pride na dan.

(Puška.) V Podovi pri Mariboru sta dva otroka bila sama doma, starejši, dečko, star kacih 14 let, je vzel puško očeta s stene ter jo nameril na mlajšo sestrico. V tem se puška izproži in rani dekle precej občutljivo.

(Grozna najdba.) Dne 15. aprila je J. Lamut, posestnik v Gorenji Pristovi, našel na svojem hlevu truplo človeka, ki je bilo že precej zgnjilo. V njem so izpoznali Fr. Klinca, kočarja iz Zreč, ki ga od dne 25. novembra l. l. ni nihče več videl. Brž ko ne je bil zbolel ter je še bil sam na hlev zlezel in umrl.

(Nesreča.) V pondeljek, dne 18. aprila je blizu Trbovelj zgorel otrok dekle A. Hribar. Užgal si je oblačilo, ko se je igral z žvepljenkami. To je že mogoče, toda kako je prišel do njih?

(Konjereja.) Kakor izkazuje kmetijsko ministerstvo, bode letos državnih žrebcev na Štajarskem 185, na Koroškem 94, na Kranjskem 66, na Primorskem pa 30.

(Iz ječe.) André Kragel jo je uni teden potegnil iz ječe v Ormožu. Za par dni bode k večjemu dihal pod prostim nebom.

Loterijne številke:

V Trstu 23. aprila 1887: 47, 46, 15, 22, 6
V Lineu " 55, 65, 62, 46, 9

Prihodnje srečkanje 30. aprila 1887.

Poslano.

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne špecialitete in zdravila vsaki dan po pošti.

14—24

Zahvala.

Vsem častitim volilcem mest in trgov celjskega volilnega okraja, kateri so 15. aprila t. l. prišli volit od nas priporočanega kandidata g. dra. Gelingsheima, posebno pa še vrim volilcem trgov Ljubno in Mozirje, ki sta enoglasno, ter trgov Gornjograd. Žalec Sevnica, Vransko, Šoštanj, Kozje in Šmarje, ki so v velikej večini volili narodno, izreka rodom ljubno zahvalo

Slovenski volilni odbor.

Zahvala.

Vsem častitim volilcem, kateri so 15. aprila t. l. mene volili, izrekam najiskrenješo zahvalo.

V Kozjem dne 21. aprila 1887,

Dr. Drag. Gelingsheim.

Št. 82

Podučiteljska služba

se na trirazredni v IV. plačilni vrsti stoječi ljudski šoli pri sv. Križu z začetkom 1. nov. 1887 stalno ali začasno odda.

V nemškem in slovenskem jeziku v govoru in pisavi popolnem zmožni prositelji vložijo naj svoje prošnje do 15. junija 1887 pri krajnem šolskem svetu pri sv. Križu pošta Ljutomer.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru,
dne 6. aprila 1887.

2—2

Predsednik: Nevin.

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi:

„Duhovni Vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče . . . . . gld. — .85

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo . . . . . " — .95

Vezan v chagrin s tesnim okvirom in s križem . . . . . " 1.70

Vezan v chagrin z okvirom iz nikeljna . . . . . " 1.80

Posamezni iztisi po pošti v črnem usnju 5 kr. v chagrinu 10 kr. več.

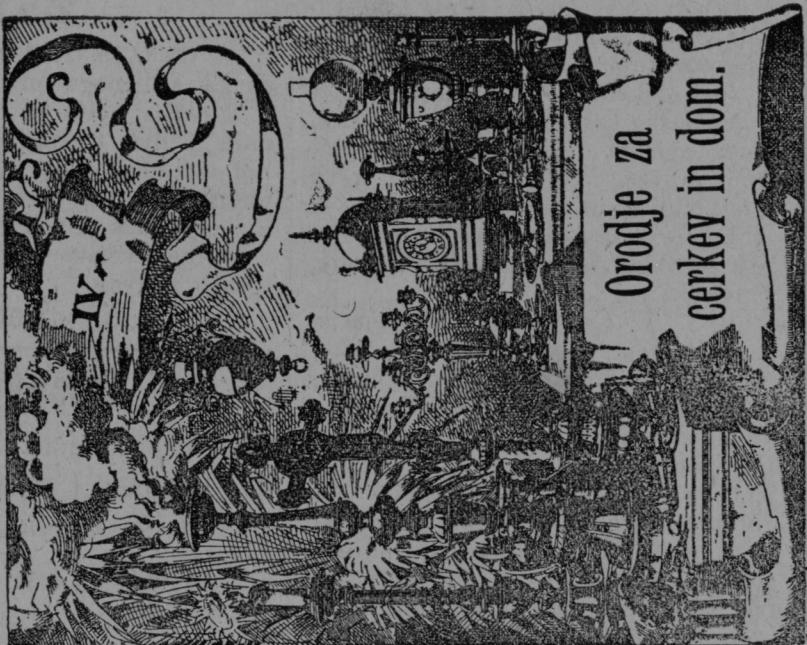

Nas Zmuncje!

Ker je pomota zastran našega sejma v slov.
pratiki, ki pravi, da je tukaj dne 8. maja sejem,
se naznania, da je ta v Teharjih dne 12. majnika,
t. j. na dan sv. Pankracija.

Srenjsko predstojništvo v Teharjih,
due 26. aprila 1887.

Albert Samassa v Ljubljani.

Nov, bistveno pomnožen cenilnik je
ravnokar izšel na svitlo ter se razposilja
zastonj in franko.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica proti ognju v Gradcu.

Št. 6065.

Oznanilo.

Po § 92 pravil in po sklepu upravnega soveta od dne 14. aprila meseca 1887 obhaja se redno društveno zborovanje letno

**v torek 24. dne maja meseca 1887
ob 10. uri predpoldne v deželski hiši v Gradcu.**

To se daje po § 94 pravil na znanje, zraven osebno povabljenih odposlancev, ki vse društvo zastopajo, še tudi p. n. gg. društvenikom z opomenjo, da je zborovanje za-nje po § 99 pravil javno in le vsled sklepa zborovega posvetuje se o posameznih točkah tajno.

Vspored za ta občni zbor je ta-le: I. Poročilo o volitvi novih družbenih poslancev. II. Računsko poročilo za 58. upravno leto 1886 z nasvetom zastran dobička. III. Poročilo računskih pregledovalcev gledé računov leta 1886. IV. Proračun za leto 1887. V. Poročilo upravnega soveta gledé na nakup posestva v Celovcu. VI. Poročilo upravnega soveta gledé na nakup posestva v Ljubljani. VII. Prasanje ustanovljenja namestništva za Koroško v Celovcu. VIII. Namestna volitev pet udov upravnega soveta, kateri po § 118 pravil izstopijo. IX. Volitev računskih pregledovalcev in namestnega pregledovalca.

V Gradcu, dne 25. aprila meseca 1887.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice Graške proti ognju.

(Ponatis se ne plačuje.)